

PIERRE BARBAIX, EEN STIL MAAR INGOED MENS...

De idee om een figuur als Pierre Barbaix — in de vissersmiddens aan de trap kortweg «Barbeetje» geheten — eens nader te belichten, komt eigenlijk niet van ons. Het was schoonzoon Frans Serie die ons op die gedachte bracht.

Waarom zouden wij dan ook aan deze wens niet voldoen, temeer daar het toch in onze bedoeling lag, in ons kerstnummer enkele typische vissersfiguren te interviewen. Vernoemde schoonzoon had ons evenwel aangeraden zo omzichtig mogelijk te handelen, omdat hij bij ondervinding wist dat «Barbeetje» nu eenmaal niet gesteld is op veel drukte om en rond zijn persoon. Toen wij evenwel op een goede avond op de sprotmarkt, in gezelschap van een persfotograaf, rondkuierden, en biezonder veel belangstelling aan de dag legden voor «Barbeetje», had hij ons gauw door.

«'t Is gie, hé, deugniet», was zijn eerste reactie, toen hij ons in de gaten kreeg. Wij moesten evenwel geen biezondere inspanning doen om hem «trekklaar» te krijgen. Bereidwillig stelde hij zich op naast een stapel bennen, of ging hij met een glunderend gezicht in een mand sprot woelen, die zojuist uit het ruim van de O.628 «Eddy» opgehaald werd.

GEEN VERPOZEN VOOR «BARBEETJE»...

«Barbeetje» is nu 61 jaar oud, en zo aan zijn figuur is hem dat goed aan te zien. Geen wonder evenwel als men weet welk een hard en onverpoosd leven hij achter de rug heeft. Amper één jaar geleden stak hij met zijn garnaalscheepje, de O.177 «Mijn Droom» nog regelmatig in zee, teneinde enkele spaarcentjes opzij te kunnen steken. Neen, niet voor hem hoor, in geen geval. «Barbeetje» heeft in zijn leven hard en lang genoeg gewerkt om zich een gelukkige oude dag, zonder enige tekortdoening, te kunnen verzekeren.

«Barbeetje» had het niet nodig nog langer het zware vissersberoep te bedrijven, en toch deed hij het. Waarom? Heel eenvoudig, «Barbeetje» heeft twee zoons en twee schoonzons; allen zijn nog betrekkelijk jong, maar toch kunnen zij alle vier prat gaan op het bezit van een eigen schip. Er zijn daar in de eerste plaats de twee zoons, André en Pierre. Eerstgenoemde kocht de O.31 aan, terwijl de tweedegenoemde de O.177 van vader «Barbeetje» overnam. Verder zijn daar nog de schoonzons Frans Serie, een alomgekende sprotvanger die eigenaar is van de O.628 «Eddy» en Constant Wynsberghe, die zeer onlangs nog eigenaar werd van de eerste hekbokker van onze Belgische vloot, nl. de O.100 «Emilie».

Denkt gij dat deze vier mannen, met een ouderdom gaande van vooraan in de dertig tot achteraan in de dertig, met de eigen beschikbare finan-

ciële middelen eigenaar zouden geworden zijn zonder de stille maar daadwerkelijke hulp van «Barbeetje». Neen, zeggen wij, in geen geval. Wij zijn niet zo indiskreet geweest om nadere details te gaan vragen, maar wij zijn het omzeggens zeker dat «Barbeetje» de aankopen van die vaartuigen voor het grootste deel zelf gefinancierd heeft. Dit heeft hij gedaan, zonder veel omhaal of lawaaimakerij. Hij deed het op zijn manier, bedaard en met de volle overtuiging te helpen.

Och ja, dankbaar zijn én zijn zoons én zijn schoonzons hem stuk voor stuk, en hiermede acht «Barbeetje» zich bovenal beloofd. Zijn enige wens is nu dat zij alle vier gespaard mogen blijven van zware tegenslagen, en dat zij, precies zoals hij het gedaan heeft, ook eens het genoegen zullen kunnen smaken een helpende hand toe te steken.

«Het gaat de kustvisserij helemaal niet voor de wind», zo zei «Barbeetje» ons. «Er is omzeggens geen volk meer te vinden. Allen gaan aan dienst bij het staatswezen, en dat is ontegensprekelijk de grootste belemnernis van ons bedrijf.»

Dit zegt hij met een ietwat ongeruste stem, omdat hij vreest dat ditgene, dit prachtige familiebedrijf dat hij samen met zijn zoons en schoonzons heeft opgebouwd, teniet zou kunnen gaan.

Geen vrees «Barbeetje», wij kennen uw zoons André en Pierre, wij kennen uw schoonzons Frans en Constant; wij hebben reeds uw kleinzoon Eddy leren kennen, en durven U gerust zeggen: met een dergelijk stel handen en hersenen kan een bedrijf dat voor een groot deel het uwe is, niet teloorgaan.

Wij weten «Barbeetje» dat U liever had gehad dat wij dit alles niet schreven; uw stille, niet op lof beluste inborst is nu eenmaal tuk op stilzwijgend begrip. U zult evenwel met ons moeten toegeven «Barbeetje» dat, met Kerstdag, alle mensen van goede wil zijn. Zo zult U het ons ook wel vergeven dat wij eens uit de biecht hebben geklapt. Velen zouden om heelwat minder een dikke nek krijgen.

EEN BROKJE UIT ZIJN LEVEN...

«Barbeetje» werd geboren te Oostende op 13 mei 1904 uit een nederige en eenvoudige, maar biezonder naarstig vissersgezin. Vader Louis, die ook van kindsbeen af in de kustvisserij zijn bete broods had verdiend, was op de duur toch eigenaar geworden van een klein garnaalscheepje,

(Vervolg blz. 53)

Zo kan men «Barbeetje» bijna dagelijks in de weer zien, hetzij aan de trap, hetzij op de Oostendse sprotmarkt. Toen wij hem d'ruk bezig zagen tijdens een sprotverkoop, was hij juist bezig een stapel bennen aan te voeren, teneinde de vangst van de O.628 «Eddy» te kunnen ontschepen.

Hieruit blijkt eens temeer zijn grote bezorgdheid voor het welzijn van een familiebedrijf, waarvan hij ten slotte toch een der grootste bewerkers is.

en hiermede stak hij, voor zover weer en wind het toelieten, zoveel mogelijk in zee. Dit schipje, de O.137 was gebouwd te Oostende, en was de kostbaarste broodwinning van de familie, die gezegend werd met twee zoons, nl. «Barbeetje» en zijn broeder Henri.

Zoals gezegd stak hij reeds op elfjarige ouderdom met vader Louis in zee, tot de eerste wereldoorlog uitbrak. Dit was evenwel geen bezwaar voor het verder uitoefenen van de visserij. De familie trok naar Dieppe en Kales, van waaruit regelmatig ter visserij werd uitgevaren, en dit tot het oorlogsgeweld achter de rug was.

Enmaal terug te Oostende werd verder gevaren; hier monsterte hij ondermeer aan op de O.96, tot hij, op amper achttienjarige leeftijd, overging tot de aankoop van...

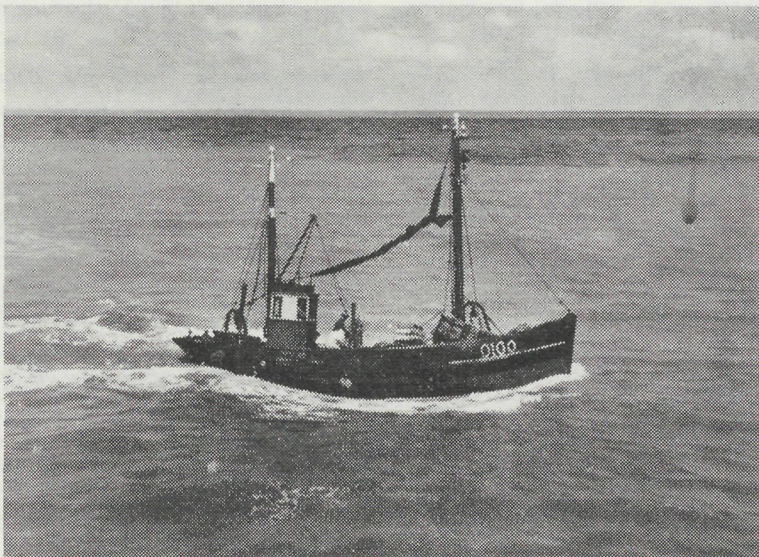
EEN EERSTE ZEILSCHIP

«Barbeetje» had toen reeds, nog bitter jong om op eigen vleugelen te gaan vliegen, toch reeds ingezien dat het niet lonend was voor andermans rekening te varen. Het werd de «jol O.135». Nochtans had hij reeds verscheidene voorbeelden gekregen van het vissersberoep. Zo herinnert hij zich nog heel goed, dat precies op het ogenblik dat hij tot de aankoop van de O.135 overging, een vaartuig van hetzelfde type verging met niet minder dan 13 man aan boord.

Spijts dit alles liet hij zich niet afschrikken. Met de bescheiden technische middelen waarover in die tijd kon beschikt worden, voer hij ter visserij uit, tot hij tenslotte als «troepsoldaat» opgeroepen werd, en voortaan voor enkele tijd de jumper, oliebaai en visserslaarzen zou verwisselen voor een goed zittend marine-uniform.

Onmiddellijk na zijn legerdienst, en inziende dat een renderende visserij niet langer mogelijk was met de O.135, stak hij deze in de wind, en ging opnieuw voor andermans rekening varen, teneinde de nodige spaarcentjes te vergaren, om als de tijd er was, een nieuw en groter schip aan te kopen, hetgeen ook niet zo bijzonder lang duurde.

Spoedig werd hij inderdaad eigenaar van de O.100 die hij in 1931 liet bouwen op de scheepswerf Michel Ackeyn. Het is met een gelukzalige glimlach dat hij zich de zware manoeuvres herinnert die gepaard gingen met het overbrengen van de O.100 van de werf naar het vissersdok. Als men inderdaad weet dat de betrokken scheepswerf aan de Stuiverstraat gelegen was, valt dat licht te begrijpen. De O.100 was een motorscheepje, die uitgerust was met een motor van 15 PK.

De O.100 «Rachel - Marie-José - Marguerite»

Aan dit vaartuig heeft «Barbeetje» bijzonder veel plezier beleefd. Ook hier evenwel werd de uitbating vroegtijdig onderbroken door het uitbreken van de tweede wereldoorlog.

«Barbeetje» maakte dan ook met zijn familie de grote trek mede naar Engeland, alwaar aangekomen werd te Brixham, na respektievelijk gemeerd te hebben in Boulogne, Dieppe, Newhaven, Pool, Dartmouth.

Aldaar bedreef «Barbeetje» verder de visserij zonder dat er noemenswaardige feiten zich hebben voorgedaan. Toch hing zijn leven en dat van zijn schoonzoon Frans eens aan een zijde draadje, toen zij beschoten werden door Duitse vliegtuigen. Gelukkig konden zij tijdig de veilige haven van Brixham binnenlopen, en kwamen zij er met de schrik vanaf.

ONDANKS ALLES GOEDE MOMENTEN

Het verblijf van «Barbeetje» en zijn familie te Brixham werd door de andere vissers aldaar de «Zoete Inval» genoemd, en hiertoe bestond er een goede reden. Niettegenstaande men ver van huis was en het oorlogsgeweld in volle hevigheid heerste, vond men toch de tijd om af en toe eens een verzetje te zoeken in een drankgelegenheid. Gezien echter de Belgen — en dan heel bijzonder onze vissers — geboekt staan als stevige bierdrinkers (vergeef het ons «Barbeetje» maar ge zijt ook een... Belgisch visser geweest) kwam men pas voor goed in vorm als... de herberg moest sluiten. Spoedig had men toen een middeltje gevonden om de vroegtijdig stopgezette leute verder te zetten. Men kocht zich ieder een respektabel aantal flesjes gerstennat, en trok dan in groep (vaak een grote) naar «Barbeetje's Zoete Inval» waar de oprechte en ongecompliceerde vreugde werd voortgezet.

«Dat waren tijden» bevestigde «Barbeetje» ons, terwijl hij even aan zijn whiskietje nipje, die hij ons ondertussen had geschonken.

Ook moeder «Barbeetje» had het niet voor de markt. In haar luttele vrije momenten, greep zij naar de spaan, en breide nog korren voor de vissers. Ook zij is steeds een toonbeeld geweest van werkzaamheid en hulpvaardigheid.

TERUG THUIS... EN OPNIEUW ANDER SCHIP

Toen het Duitse leger tenslotte kapituleerde en «Barbeetje's» hart steeds meer en meer ging hunkeren naar Oostende en de «koaie», werd de overtocht aanvaard. De ganse familie maakte de overtocht met de pakketboot van de Oostende-Doverlijn. «Barbeetje» diende evenwel met zijn schipje over te komen, en dit deed hij dan ook in het gezelschap van schoonzoon Frans.

Enmaal de zaken min of meer opnieuw in het reine getrokken, kon de O.100 opnieuw de Oostendse havengeul uitvaren, opweg naar de visserijgronden langsheen onze kust.

Langzaam aan kregen de toestanden opnieuw het aspekt van vóór de oorlog, en kon opnieuw ter visserij worden uitgevaren. Zo ging dit door tot in 1951 de O.100 verkocht werd aan schoonzoon Constant en «Barbeetje» een groter schip aankocht, nl. de O.177 «Mijn Droom» die vooraf eigendom was geweest van Pol Hagers. Het scheepje werd volledig nagezien en vernieuwd, en de 40 PK motor vervangen door een motor van 100 PK.

De O.177 «Mijn Droom»

En opnieuw werd ter visserij uitgevaren, terwijl zich in de familie ondertussen vele veranderingen hadden voorgedaan. «Barbeetje» had inderdaad in plaats van twee zoons, er vier gekregen, die allen hun brood wilden verdienen in de visserij.

(Vervolg blz. 54)

Hij bleef evenwel verder varen, tot hij tenslotte in 1963 oordeelde dat de jonge garde thans maar het roer moest overnemen. Hij liet de O.177 over aan zijn zoon Pierre, hielp André bij de aankoop van de O.31, terwijl hij voortaan vanop de kaai de handen uit de mouwen zou steken, hetgeen hedendaags nog gebeurd...

DANKBRIEF VOOR REDDING

Nog een typisch voorbeeldje van die treffende eenvoud van «Barbeetje» is het verhaal (niet hij, maar schoonzoon Frans deed het ons) van die redding van twee Duitsers, die tijdens een ballonwedstrijd in de zomer van 1938 ter hoogte van het Kursaal in het water waren gevallen. Zij zouden er een gewisse verdrinkingsdood gestorven zijn, ware precies op dit ogenblik «Barbeetje», aan boord van zijn O.100, niet in de nabijheid geweest. In een ommezien was de O.100 op de plaats van het onheil en konden de twee Duitsers, die verstrengeld in een wirwar van draden bewegingloos waren, aan boord geholpen worden en veilig aan wal gebracht worden.

Hiervoor ontving «Barbeetje» achteraf een persoonlijke bedankingsbrief van Hitler. Schalksweg liet «Barbeetje» ons evenwel verstaan dat de

Duitsers toen reeds iets aan het «schavèèlen» waren, waarmede hij wilde beduiden dat het geen ballonwedstrijd was, maar wel een militaire verkenningstocht.

Het waren evenwel mensenlevens die op het spel stonden, en hierbij speelde de nationaliteit geen rol, had «Barbeetje» wijselijk geoordeeld.

x x x

Ziezo «Barbeetje»! Hetgeen wij wilden zeggen hebben wij gezegd. Misschien zult U oordelen dat dit allemaal niet nodig was, en dat gij wél zoudt leven zonder al die tamtam. Wellicht hebt gij gelijk; hulpvaardigheid moet geen aanleiding zijn tot lawaaimakerij en opschepperij.

Mogelijks zijn er in onze visserij nog mensen die precies hetzelfde hebben gedaan. Laten wij dan in uw persoon al die mensen eren voor hun weldaad die zij gebracht hebben, tot een verdere instandhouding van de kustvisserij in het algemeen en het familiebedrijf in het bijzonder.

«Ondertussen «Barbeetje»... beste Kerstwensen... e goeie gezoendheid... nog vele joaren... en tot op de koeie in negentienhoenderd vuvtjestig. — B

ROND DE LICHTING VAN DE Z.501

DE RECHTEN EN Plichten VAN DE REDER

Op een andere plaats van ons blad hebben we kunnen lezen hoe een reder waarvan het schip in de haven van Zeebrugge gezonken lag, met al de risico's er aan verbonden, geholpen werd door een ander bij het lichten van dat vaartuig door het ten dienste stellen van zijn pas in opbouw zijnde nieuw vaartuig.

Wie niet in dergelijke zaken beslagen is, beseft niet welke enorme risico's aan dit alles zijn verbonden geweest. Immers de Z.501 was niet verzekerd en de kosten om het te lichten liepen zeer hoog. Deze reder, slecht voorgelicht zijnde, meende dat, vermits zijn vaartuig niet meer uitvaardde en hij de premie voor vaartrisiko betaald had, hij verzekerd bleef voor havenrisiko, zonder zijn verdere premie te betalen. Daarop wijzen we in een ander artikel.

Het Ministerie van Openbare Werken had hem ondertussen gewaarschuwed dat, zo hij het wrak niet weg deed, zij het zouden doen **op zijn kosten**.

Zo kwam het dat reder Ackx, door zijn verzekering in plan gelaten omdat hij zijn havenrisiko niet betaald had, aan een aannemer voor het lichten van zijn vaartuig negentig duizend frank moest betalen en daarop niet kon ingaan.

Het Ministerie van Openbare Werken liet ondertussen weten dat zij het zouden lichten zo hij het niet deed en eiste een waarborg van 500.000 fr. (men moet maar durven). Het scheepje zelf had slechts 20 bruto-ton en was zoveel niet waard.

De reder, aan zijn lot overgelaten werd door een ander goede ziel in een geest van kameraadschap geholpen en het kostte hem praktisch weinig of niets.

Voorlichting inzake verzekering van vissersvaartuigen

Vaststellend dat talrijke reders onwetend zijn omtrent hun rechten en plichten inzake de verzekering van hun vaartuigen, zullen we voortaan in deze rubriek bij ongevallen een voorlichtingsrubriek er op na houden welke tot doel heeft de reders en schippers nuttig voor te lichten omtrent hun rechten en plichten bij ongevallen.

Al wie beroep op ons doet en vragen te stellen heeft, mag het doen voor zover hij abonnee is of een abonnement op ons blad neemt. Dit zal voor gevolg hebben dat velen over allerlei nuttige zaken zullen ingelicht worden in plaats van te moeten gehoor verlenen aan de «klaps van de kaai» waar zoveel onzin wordt verteld inzake allerlei aangelegenheden waarin zij niet bevoegd zijn.

Talrijk zijn de praatjes welke we thans te horen krijgen inzake opslepingen, schaden aan eigen vaartuig of dat van anderen berokkend, dat men overtuigd is dat velen ofwel hun polis niet lezen of begrijpen.

Daarenboven zijn er talrijke aangelegenheden waarin men verkeerd voorgelicht is door allerlei mensen die met de maritieme wetgeving niet vertrouwd zijn en het dus door onwetendheid of eigenbelang anderen vertellen wat best in hun kraam te pas komt.

Een eerste staaltje hiervan laten volgen.

Wat kon die reder gedaan hebben?

Daar zijn schip in de haven gezonken was en dus binnen de drie mijlszone een gevaar betekende voor de andere schepen, was inder-

daad alle verantwoordelijkheid ten laste van de reder.

Inderdaad moest hij om te beginnen onmiddellijk zijn schip afbaken met de nodige wrakboeien volgens wettelijke voorschriften. Kon hij, of wilde hij het niet lichten, dan moest hij aan het Ministerie van Openbare Werken en Verkeerswezen (aan wie de haven dus toebehoort) een aangetekend schrijven zenden waarbij hij hen meldde dat hij afstand deed van zijn gezonken schip aan de Staat en zo hij verzekerd was, aan de verzekering (hier was hij het niet meer).

De Staat moest dit aanvaarden en hem achteraf een schade doen betalen (welke men een afstands-waarde noemt) gelijk aan 1400 fr. per ton bruto, verminderd van de ruimte ingenomen door de machines. Een praktische berekening van een expert zou uitgemaakt hebben dat, gezien het vaartuig 20 bruto ton inhield, en de ruimte ingenomen door de machines ongeveer één derde beslaat, men ongeveer 14 maal (2/3 van 20 bruto ton) 1.400 fr. had hoeven te betalen of ongeveer 20.000 fr.

In de veronderstelling dat de Staat het wrak zou uithalen per aanbesteding en dit 90.000 fr. zou gekost hebben, moest de Staat het verschil voor zijn rekening nemen.

Meer nog. Van zodra het wrak of het vaartuig in zijn geheel door de Staat op het droge gebracht werd, hoefde de reder slechts beslag te leggen op het ganse vaartuig en het was opnieuw zijn vaartuig en mocht hij het herstellen, afbreken

of verkopen, zonder dat de Staat hiertegen iets vermocht.

Eens te meer stellen we daardoor vast, dat twee onwetende reders aldus het schaaft van de rekening zijn.

De reders zijn lid van de Rederscentrale of ze zijn verzekerd en hebben het recht behoorlijk voorgelicht te worden.

Ware die reder door zijn zakenman ingelicht, dan zou hem menig slapeloze nachten bespaard geweest zijn.

Waarom was die reder niet door verzekering gedekt?

De reder was door een verzekeringspolis gedekt voor vaartrisiko. Bleef hij meer dan 30 dagen in de haven liggen, dan kon hij heel waarschijnlijk van een vermindering van minstens 25 t.h. genieten en zo dit stilliggen 3 maand beliep, van minsten 50 t.h.

Deze teruggave van een teveel betaalde premie geschiedt echter slechts op het einde van het polisjaar na voorlegging van een attest van stilliggen van de waterschout en voor zover hij in akkoord met zijn verzekering zijn volle jaarpremie heeft betaald.

In elk geval moet hij elke trimester zijn premie betalen, tenzij zij zijn verzekering tengevolge van het langdurig stilliggen hem **schrijftelijk** ontslaan had van de betaling van het laatste of de twee laatste kwartalen al naar gelang de duur van het stilliggen.

REDERS,

LEEST UW

VAKBLAD